

VEJERS' DNA

RESULTAT AF ET UDVALGSARBEJDE UNDER
GRUNDEJERFORENINGEN VEJERS STRAND

DEL 1

04 FORORD
Af Allan Junge formand for
Grundejerforeningen Vejers Strand

INDHOLD

06 VISION FOR DNA-ARBEJDET I VEJERS
DNA’ets natur og eksempler på, hvordan
kernefortællingen kan bruges.

09 BESKRIVELSE AF DEL 1 OG DEL 2
Beskrivelse af indhold og formål med
DNA’ets to dele.

12 TESERNE FOR VEJERS’ DNA
Vejers’ DNA udtrykt i en hovedtese med
underliggende og tematiserede teser.

14 VEJERS’ DNA (DEL 1)
Kernefortællingen om Vejers fordelt over
seks hovedtemaer.

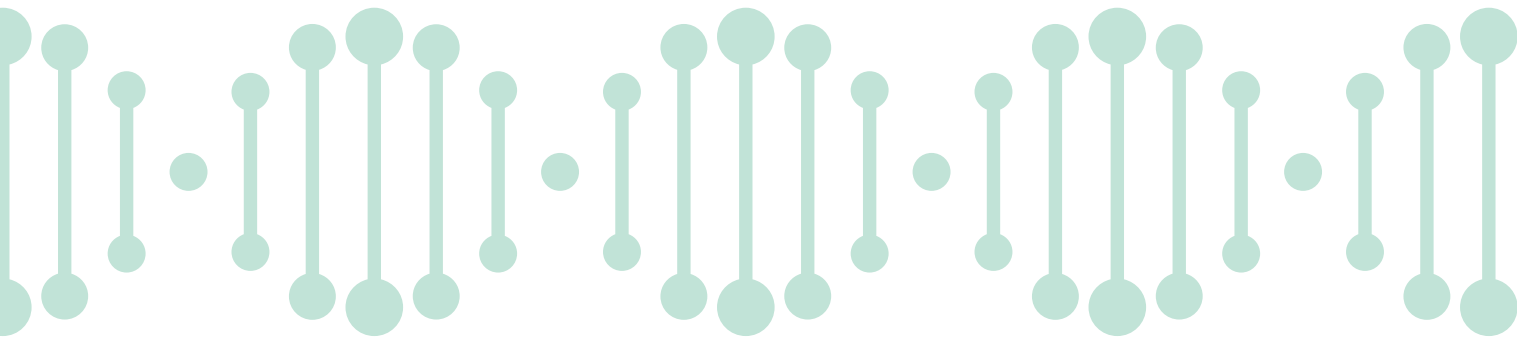
20 MULIGHEDER OG TRUSLER
Trusler og uudnyttede muligheder inden
for rammerne af Vejers’ DNA.

22 TESTIMONIALS
Udsagn, der understøtter Vejers’ DNA og
kernefortællingen om Vejers.

VEJERS’ DNA, DEL 1 (2022)

Udgivelsen er udarbejdet af DNA-udvalget under
Grundejerforeningen Vejers Strand.

© 2022, Grundejerforeningen Vejers Strand

FORORD

På Grundejerforeningen Vejers Strands generalforsamling 2021 blev det besluttet at foranledige en kortlægning af Vejers' DNA. Det skete ud fra ønsket om at tage et medansvar for en kontrolleret, bæredygtig og ambitiøs udvikling af Vejers med respekt for stedets historie og de stedbundne kvaliteter.

Da vi i bestyrelsen indledte de første drøftelser om Vejers' DNA, syntes vi, det var en både u håndgribelig og udefinerbar størrelse. Kunne man overhovedet tale om et fælles DNA for en badeby og et område, der hvert år besøges af tusindvis af mennesker med – utvivlsomt – vidt forskellige erfaringer og oplevelser med Vejers?

Til at afdække DNA'ets natur og herunder afklare, om et sådant fælles DNA overhovedet kunne kortlægges, bad vi om hjælp blandt alle foreningens medlemmer. I januar 2022 mødtes 15 medlemmer i en arbejdsgruppe for at diskutere, hvordan vi kunne afdække og definere Vejers' DNA.

Vejers' DNA – Del 1 er et ekstrakt af de oplevelser arbejdsgruppen har indsamlet, diskuteret og ikke mindst prioriteret. Synspunkterne gengivet her vil i løbet af efteråret blive søgt valideret gennem en spørgeundersøgelse, hvor de personer, der bor, arbejder og ferierer i Vejers får muligheden for at bidrage til kortlægningen.

Kortlægningen af Vejers' DNA skal synliggøre over for os selv, over for myndigheder og andre interessenter, hvad det er, der gør Vejers til noget ganske særligt. Vi ønsker, at den videre udvikling af Vejers sker med respekt for naturen, roen og fællesskabet – tre af de værdier, der er grundstammen i Vejers' DNA.

Grundejerforeningen vil fortsætte sit store engagement i lokalområdet og tager dermed et vigtigt medansvar i forhold til at sikre en god og respektfuld udvikling af Vejers. Vi repræsenterer 1.200 sommerhusejere og er på eget initiativ og med et enestående medlemsengagement lykkedes med at skabe nye og tilbagevendende oplevelser for områdets mange brugere og besøgende. Vores unikke aktivitets- og arrangementsafdeling Vejers Venner styrker ikke bare sammenholdet, men bidrager også til at gøre badebyen til en attraktiv destination.

God fornøjelse med første del af den kernefortælling, der – i vores øjne – bør og skal danne grundlag for udviklingen af Vejers og dermed for bevarelsen af stedets unikke tiltrækningskraft.

Allan Junge
Grundejerforeningen Vejers Strand

VISION FOR DNA-ARBEJDET I VEJERS

Vejers' DNA er summen af den tiltrækning Vejers har på de mennesker, der igen og igen vender tilbage til netop dette sted. Formålet med denne udgivelse er at gøre det fælles DNA håndgribeligt for sommerhusejere, beboere, turister, erhvervsdrivende og for de myndigheder, der skal træffe afgørende beslutninger om badebyens udvikling.

DNA'et er formet over lang tid og er udover de fysiske rammer formet af nogle meget uhåndgribelige størrelser som følelser, oplevelser, minder og forventninger. I arbejdet med kortlægningen af DNA'et har det været påfaldende, i hvor stor udstrækning de involverede parter – alle med vidt forskellige relationer til Vejers – har tegnet et klart og entydigt billede af Vejers' DNA.

Udgivelsen kortlægger de stedbundne følelser, minder og forventninger sådan som de opleves lige nu og her, men den tegner også et klart billede af, hvordan badebyen kan udvikle sig uden at kompromittere Vejers' DNA.

Visionen er, at Vejers' DNA skal være den kernefortælling, der skal danne grundlaget for udviklingen af Vejers og for bevarelsen af stedets unikke tiltrækningskraft.

BESKRIVELSE AF DEL 1 + DEL 2

Kortlægningen af Vejers' DNA består af to dele med forskudte udgivelsestidspunkter. Del 1 udgives forud for grundejerforeningens generalforsamling 2022. Del 2 – Validering af Vejers' DNA udgives i efteråret 2022, når spørgeundersøgelsens konklusioner foreligger.

DEL 1: KERNEFORTÆLLINGEN

Del 1 er resultatet af det udvalgsarbejde under Grundejerforeningen Vejers Strand, der blev igangsat i januar 2022. Udover at beskrive Vejers' DNA ud fra en hovedtese og en række underliggende teser, udtrykker denne udgivelse grundejerforeningens holdning til, hvordan DNA'et bør varetages nu og i fremtiden.

DEL 2: VALIDERING AF DNA'ET

DNA-udvalget vil i en spørgeundersøgelse blandt områdets sommerhusejere, ferierende, beboere og erhvervsliv søge at validere de underliggende teser, der tilsammen beskriver Vejers' DNA. Formålet med Del 2 er at dokumentere, at kortlægningen af DNA'et er entydig og i overensstemmelse med den brede opfattelse blandt badebyens brugere.

Del 2 forventes at udkomme i efteråret 2022.

<<< DNA-udvalget

<<< Bestyrelsen

VEJERS' DNA

AFFEKTION, DER GÅR I ARV

Vejers er et sted med en usædvanlig arvemasse præget af en både farverig og dystre historie – en badeby og et landsbysamfund, der rummer en unik kulturfortælling.

For badebyens turister er der måske i første omgang alene tale om en **destination**: Et sted med en klynge af naturattraktioner, overnatningsmuligheder og diverse faciliteter, der tilfredsstiller de mest almindelige behov.

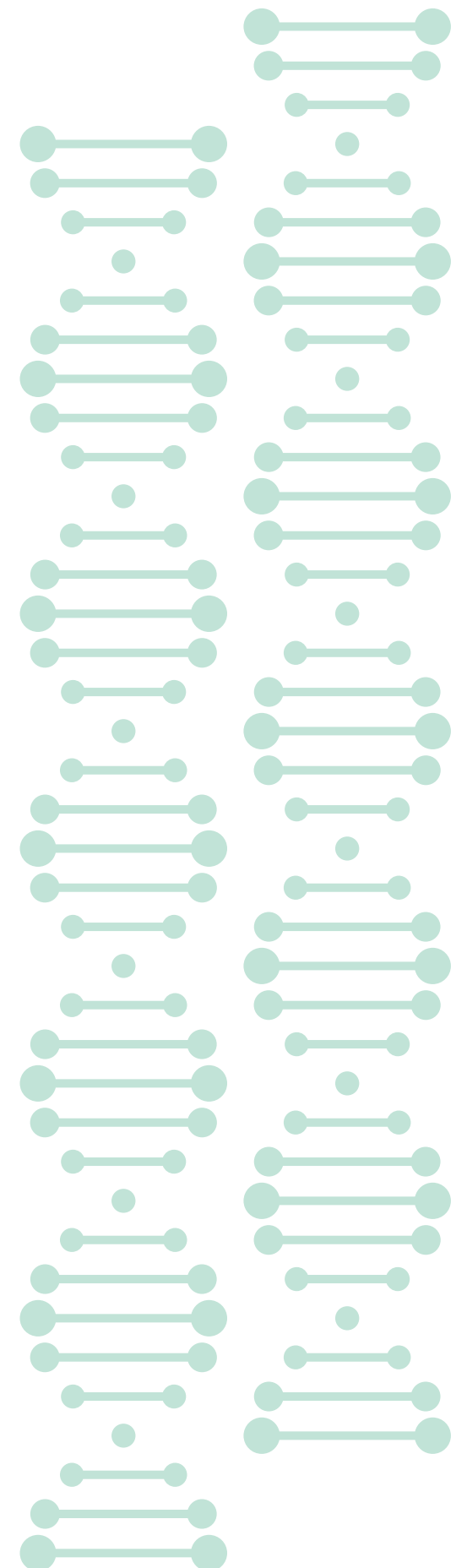
Hvad enten opholdet er kort eller langt oplever den besøgende, at Vejers er meget mere end det brusende Vesterhav og de store vidder. Det er et sted med et særligt arkitektonisk, landskabeligt og kulturelt miljø, der måske nok virker appellerende på den nyankomne turist, men som også er identitetsskabende for stedets sommerhusejere, beboere og erhvervsliv.

Vejers er i den grad et aktivt tilvalg, men lige så meget et fravalg af overfyldte og støjende attraktioner, trafikale udfordringer og endeløse shoppingmuligheder.

Vejers er ikke bare en destination, det er **stedet**, hvor man bor, arbejder, ferierer – og lever.

Havet, klitterne, Skov- og Naturstyrelsens plantager og Forsvarets områder indrammer Vejers på en sådan måde, at der ikke efterlades nogen reelle geografiske udvidelsesmuligheder. Under disse betingelser har Vejers fået lov til at udvikle sig i sit eget rolige tempo uden kapitalindsprøjtninger til turismeprojekter og ny infrastruktur. I dag er Vejers en autentisk badeby, hvor naturen, roen og fællesskabet er bærende værdier. Her kan man slappe af, gå ture - næsten helt uden at møde nogen, opleve himlen, de store vidder og det ægte aftenmørke.

Et meget definerende sammenfald hos bidragyderne til kortlægningen af Vejers' DNA er, at kærligheden til dette sted er noget, der går i arv – og ofte i flere generationer.

HOVEDTESEN OG
DE UNDERLIGGENDE TESER

Hovedtesen og de underliggende teser er udviklet på baggrund af seks hovedtemaer, der hver især spiller en væsentlig rolle i definitionen af Vejers' DNA. En tese beskriver en formodet sandhed og er derfor formuleret som fakta. Teseerne præsenteret her tager ikke blot afsæt i formodninger, men er derimod et resultat af de analyser, diskussioner og prioriteringer, der er foretaget af DNA-udvalget. Grundejerforeningen ønsker at validere teseerne yderligere gennem en spørgeundersøgelse blandt en bred skare af badebyens brugere og besøgende.

Ingen af de seks hovedtemaer kan stå alene og de er alle af afgørende betydning for forståelsen af Vejers' DNA. Flere af de underliggende teser dækker flere hovedtemaer, hvorfor de her er listet i vilkårlig rækkefølge uden direkte reference til hovedtemaerne.

DE 6 HOVEDTEMAER ER:

- › Historie

› Turisme

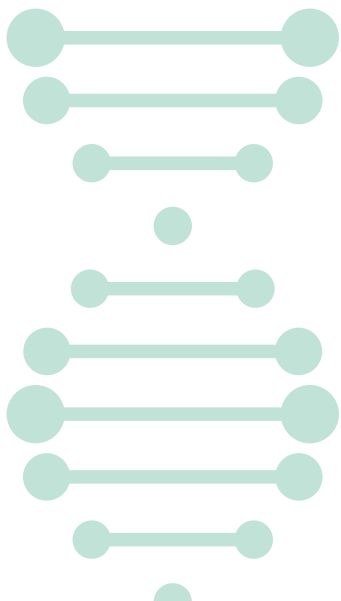
› Badeby
- › Strandhotellet

› Kultur og fællesskaber

› Natur

HOVEDTESEN

Vejers appellerer til mennesker,
der prioriterer **natur, ro,**
fællesskab og **kvalitet**
fremfor forlystelser og shopping

DE UNDERLIGGENDE TESER

Vejers er en beskeden badeby med lave og uprætentiøse bebyggelser i form af forskelligartede sommerhuse og mindre butikker og restauranter.

På trods af badebyens begrænsede antal fastboende har Vejers et aktivt og lokalt forankret fællesskab med mange sociale og kulturelle arrangementer hen over året.

Vejers henvender sig til turister, der efterspørger autentiske oplevelser af høj kvalitet med fokus på ro, tid, fordybelse og nærvær.

Himmelkuplen med frit udsyn til den vidtstrakte horisont gør Vejers til noget særligt. Mørket og stjernehimlen kan opleves helt uforstyrret her.

Campingpladserne er med til at skabe en autentisk og hyggelig feriestemning i byen.

I Vejers opleves vejrets foranderlighed og naturkræfterne tydeligere end mange andre steder.

Kommer man til Vejers som fremmed, oplever man hurtigt, at man alligevel ikke er det. Der er imødekommenhed og venlighed, hvor end man færdes.

Krondyrenes tilstedeværelse skaber mange gode oplevelser. De skal have lov til at færdes frit og skal forblive vilde dyr.

Havet, stranden og klitterne er hovedattraktionen i Vejers – hele året – og sådan skal det forblive.

Bylivet er karakteriseret ved ønsket om kvalitet frem for kvantitet – med få og nødvendige butikker samt et overkommeligt café- og restaurationsliv.

Mange turister er gengangere, der år efter år vender tilbage til netop dette sted. Kærligheden til Vejers går i arv fra en generation til den næste.

Infrastrukturen med små snoede grusveje og vekslen mellem fodgængere, cyklister og biler maner til langsommere tempo.

Vejers skal værne om familiesommerhusene, der måske/måske ikke lejes ud, men som periodevist benyttes af ejeren. Vejers skal ikke være centrum for rene investeringsobjekter, hvor udlejer sjældent sætter fod i Vejers.

Vejers appellerer til turister af enhver slags – unge, ældre, børnefamilier og generationer sammen. Fælles for dem er, at de holder af natur og strand, fred og ro, og at de søger badebyen Vejers under de præmisser, som nu engang er her.

Vejers har ikke brug for et feriecenter med indbyggede forlystelser, men for et autentisk og ærligt strandhotel, hvor hovedattraktionen er havet, klitterne og den store brede sandstrand.

Det er vigtigt at kende historien om de forladte huse og det mennesketomme område, som de fleste oplever, inden de når til Vejers.

I Vejers og ved Vesterhavet generelt er alle linjer horisontale. Der er ikke noget, der rager op og forstyrrer øjet.

Vi skal værne om områdets naturkvaliteter og beskytte naturen, så Vejers også i fremtiden kan være rammen om uspolerede og unikke naturoplevelser.

Der hersker fred og ro i badebyen – det føles, som om livet leves lidt langsommere her end i de turistbyer, der ellers findes langs kysten fra Blåvandshuk til Ringkøbing Fjord.

I badebyen leves livet under de vilkår, som naturen muliggør, og badebyen er mere forblæst end idyllisk. Byen er præget af fred og ro, og alligevel er den ikke kedelig.

HISTORIE: DET VEJERS, DER OVERLEVEDE

Vejers er arven efter et landbosamfund, som ikke længere eksisterer. Mange fra Vejers, Grærup og Børsmose, hvis ejendomme blev eksproprieret i 1960'erne, slog sig efterfølgende ned i omegnen, og således blev deres historie og kulturelle fællesskaber en væsentlig del af arvemassen.

Selv om der kun er få spor tilbage, er besættelsestiden med sine afspærringer, miner, pigtråd, bunkers og besatte huse et helt kapitel for sig og noget, der har sat et langvarigt præg på Vejers.

Under stor fare og med hjælp fra en række frivillige ryddede Forsvaret minefelterne og sporene efter besættelsen, så det igen blev sikkert at færdes på stranden og i byen. I kølvandet på den effektive rydning tog sommerhusbyggeriet og etableringen af nye campingpladser atter fart. I dag udgør netop sommerhusene og campingpladserne det Vejers, der overlevede.

DERFOR MENER VI

Det er helt grundlæggende for livet i Vejers, at al udvikling bygger på respekten for den historiske arv. De historiske spor skal bevares og skal forblive synlige. Vi skal dele og værne om fortællingen om det Vejers, der var. Når vi kender historien, forstår vi nutiden og det ansvar, der påhviler os i forhold til at udvikle Vejers med respekt for både den naturhistoriske og den kulturhistoriske arv.

TURISME: DE RIGTIGE - IKKE FLERE

Turismen er en helt afgørende del af Vejers, og ofte vender de samme turister tilbage til netop dette sted år efter år. Sådan forholder det sig med danske og tyske gæster i sommerhusene, på strandhotellerne og på campingpladserne.

Selv om begrebet 'small living' ikke fandtes dengang, er det en meget dækkende betegnelse for sommerhus- og campinglivet i efterkrigstiden. Der blev bygget små huse med interimistiske køkkener og værelser med etagesenge. I dag er de fleste huse ført op til mere moderne standarder med de bekvemmeligheder, der sig hør og bør.

De seneste år er et stigende antal ældre, men dog funktionsduelige sommerhuse i Vejers blevet købt, nedrevet og udskiftet med større og mere luksuriøse huse med udlejning for øje. Meget store sommerhuse med plads til mange overnattende gæster bygges flere steder i Vejers. Der etableres i stigende grad indkørsler og p-arealer. Den udvikling strider imod Vejers' særkende med mange forskelligartede sommerhuse beliggende på så godt som uberørte naturgrunde.

Byens tre campingpladser skaber en hyggelig stemning af ferieliv i byen. Sammen med sommerhus- gæsterne og de indlogerede på badebyens strandhoteller udgør campisterne grundlaget for Vejers' butik- og restaurationsliv. Bortset fra en minigolfbane og en legeplads er der ingen menneskeskabte attraktioner i Vejers. Alligevel er badebyen godt besøgt. Vejers er en beskeden badeby, hvor turisterne kan lade op, slappe af, komme tæt på naturen, se krondyrene græsse eller observere et rådyr med kid. Det er den slags oplevelser, Vejers skal værne om. Derfor har stedet ikke brug for flere gæster, ligesom udviklingen af flere sæsoner ikke giver mening i Vejers. Naturen er en attraktion hele året. Vejers skal ikke og har ikke brug for at tiltrække turister med hang til underholdning og forlystelser.

Hvis perspektivet for turismen alene er økonomi og vækst, svinder DNA'et ind, og Vejers vil over tid – og for altid – ændre karakter.

DERFOR MENER VI

Det har en stor betydning, at lokalplaner regulerer udviklingen under hensyntagen til Vejers' DNA og at bebyggelse af enhver art underlægges en restriktiv praksis. Lokalplaner skal sikre en kontrolleret udvikling med respekt for bevarelsen af Vejers' DNA.

Turismen i Vejers skal udvikles og defineres lokalt. Det er vigtigere for Vejers at modtage de rigtige turister end mange nok. Naturen har til alle tider været styrende for livet i Vejers, og det skal den også være for turismen og de gæster, der kommer her.

Store, luksuriøse udlejningssommerhuse må anses for at være en trussel mod Vejers' DNA: de afviger fra det uprætentiøse: udendørsarealernes karakter ændres (fra natur til parcelhuslignende indkørsler og p-arealer); trafik og støj øges hele året. Store luksuriøse udlejningssommerhuse er ikke forenelige med Vejers' DNA.

At bevare Vejers' stedbundne kvaliteter er det stærkeste kort i udviklingen. Bæredygtighed i turismen er også tilbageholdenhed. Og tilbageholdenhed er også Vejers' DNA.

BADEBYEN: AUTENTISK OG FORBLÆST

Badebyen ligger lige bag klitterne og er derfor også en del af det dejlige, aktive sommermiljø omkring stranden, men stedet kan også virke forblæst og tom på en efterårs- eller vinterdag.

Der hersker fred og ro i badebyen. Livet leves langsommere her end i de andre turistbyer langs kysten fra Blåvandshuk til Ringkøbing Fjord.

Selv infrastrukturen med de små snoede grusveje og vekslen mellem fodgængere, cyklister og biler maner til et langsommere tempo.

Bylivet er karakteriseret ved ønsket om kvalitet frem for kvantitet – med få og nødvendige butikker samt et hyggeligt café- og restaurationsliv, der skaber en god stemning i bybilledet.

I byens butikker kan den besøgende foretage de mest basale indkøb. Der er som sådan ingen reelle shoppingmuligheder, men turister kan foretage små, hyggelige indkøb i badebyens sommerbutikker.

Strandgalleriet er velplaceret og velbesøgt og henvender sig i høj grad til badebyens publikum, der søger ægte og æstetiske oplevelser.

I Vejers' caféer og restauranter kan den besøgende få et ærligt måltid af lokale råvarer, men også is og flere varianter af fastfood. Set i lyset af Vejers' naturelskende publikum er der formentlig basis for at videreudvikle restaurationslivet i Vejers i en mere bæredygtig retning.

I Vejers er der korte afstande til alt.

DERFOR MENER VI

Infrastrukturen er en helt afgørende faktor, der skal tænkes ind i enhver udvikling og udbygning af Vejers.

Øget trafik, trafikstøj og unødigt slitage og uro på grusvejene bliver til gene for turister og beboere, og naturen forulempes.

De korte afstande betyder, at alt kan nås til fods eller på cykel. Derfor opfylder Vejers alle betingelser for at skabe ideelle forhold for de mest bæredygtige trafikanter – nemlig gående og cyklister.

STRANDHOTELLET: EN ENESTÅENDE CHANCE

Strandhotellet er en vigtig del af historien om Vejers. Siden 1926 har det ligget i første klitrække med udsigt til Vesterhavets bølger, som bruser blot 200 meter fra hotellets hoveddør.

Det var landmænd og den lokale landboforening, der startede Strandhotellet, der har været samlingssted for befolkningen i årtier og frem til lukningen i 2018.

Et nyt strandhotel vil formentlig snart afløse det gamle, og det bliver helt afgørende, at det fremtidige hotel i sin tanke, udformning og placering tager afsæt i den enestående natur og de kulturhistoriske traditioner, det skal indgå i.

Fremtidens turister efterspørger autentiske oplevelser af høj kvalitet med fokus på ro, tid, fordybelse og nærvær. Etableringen af et nyt strandhotel rummer enestående muligheder for at skabe et hyggeligt og arkitektonisk indbydende logi for den kræsne feriegæst, der netop søger til Vejers for at få en ægte og autentisk oplevelse tæt på naturen.

Det må være ambitionen, at det nye hotel integreres i naturen som netop et strandhotel. Det skal være i overensstemmelse med Vejers' DNA som et hyggeligt og overskueligt hotel, der vil være et postkort værdigt. Bevæger man sig i dag fra byen mod stranden, minder det brede udsyn til klitterne den besøgende om, at Vejers er en ægte badeby, hvor by og strand nærmest går i et. Et stort, højt og prangende feriecenterbyggeri med tilhørende udlejningshuse vil blokere for det sammenhængende forløb fra by til strand og fra strand til by. Strandhotellet skal ikke konkurrere med den storslåede natur, men skal indtænkes som en naturlig forlængelse af badebyen, klitterne og stranden.

Det projekterede feriecenter med udlejningshuse kan indkvartere mange samtidige gæster og vil i strid med Vejers' DNA medføre en urimelig miljøbelastning i forhold til renovation, forbrug, trafik, nedsivning m.m.

I Vejers er der lige nu en enestående mulighed for at skabe et strandhotel i stil med nogle af de populære og veldrevne danske bade- og strandhoteller, der er lykkedes med at skabe nogle unikke miljøer med tydelige tråde tilbage til bad hotellernes oprindelse. Danmarks mest populære bade- og strandhoteller har succes, fordi de tilbyder et ophold, der ikke kan sammenlignes med nogen anden ferieform.

Opførelsen af et nyt strandhotel skal ske med respekt for klitlandskabet, strandens og havets horisontale konturer samt områdets og byens øvrige proportioner, ligesom strand- og klitfredningen skal respekteres.

Vejers har ikke brug for et stort feriecenter med hytteby, wellness- og pool-område, men for et autentisk og ærligt strandhotel, hvor hovedattraktionen er havet, klitterne og den store brede sandstrand. Dét er Vejers' DNA.

Ambitionerne om at skabe et spændende og hyggeligt strandhotel, der differentierer sig fra det middelmådige ved at skabe helt unikke og personlige oplevelser for stedets gæster, bør være tårnhøje.

KULTUR: KULTURELLE OG SOCIALE FÆLLESSKABER

På trods af badebyens begrænsede antal fastboende har Vejers et aktivt og lokalt forankret fællesskab med mange sociale og kulturelle arrangementer hen over året. Foreningen Vejers Venner og andre aktivitetsbaserede fællesskaber styrker sammenholdet i Vejers, og sørger for, at der skabes gode oplevelser for turister og fastliggere i Vejers.

Også her har Strandhotellet spillet en betydningsfuld rolle, og dets kulturhistoriske arv har altid haft betydning for badebyens selvforståelse. Hotellet og området omkring det har gennem tiden dannet ramme for afholdelsen af koncerter, fester og events til glæde for både hotellet, foreningslivet, landsdelens beboere og badebyens gæster.

NATUREN: HOVEDATTRAKTIONEN ÅRET RUNDT

Naturen omkring Vejers er stor, vidtstrakt, uberørt og vild. Lige så indbydende området kan være på en lun sommerdag, lige så afvisende kan det være, når stormen raser og sandet flyger i øjenhøjde.

Vejers er – uanset årstiden – et besøg værd. Her får man lyst til at gå på opdagelse i plantagerne med de vindblæste løv-, gran- og fyrretræer. Man skal ikke gå længe, før man støder på et krondyr eller måske en hel flok. Selv tæt på sommerhusene og i badebyen kan man være heldig at støde på de store dyr. I det hele taget har Vejers et rigt dyreliv, hvor mødet med rådyr, ræve, harer og mindre dyr som f.eks. markfirben, strandtudser, hugorm og de små vortebiddere ikke er ualmindelig.

Sætter man sig på en af bænkene ved Strib Sø eller Arrild Sø kan man nyde det rige fugleliv. Ofte kan man være heldig at opleve søerne og den helsebringende stilhed helt alene.

På trods af de næringsfattige, sandede jorde findes der i Vejers en anseelig forekomst af planter og træer. Flere af dem er spiselige som f.eks. strandsennep, strandarve og strandkål.

Hovedattraktionen er uden tvivl Vesterhavet, der har en magnetisk tiltrækningskraft på alle, der elsker det brusende hav med de store vilde bølger. Vindstille dage, hvor havet ligger blik, hører til sjældenhederne i Vejers. Stranden er stor og vidtstrakt. Den trækker med sine muligheder for bilkørsel, men også muligheden for at gå lange ugenerte ture langs havet.

Når solen står op og på særlige solbeskinnede dage kan man langt ude på havet se de store vindmølleparker. De snurrende vinger bryder det horisontale, men møllerne er placeret, så de ikke ødelægger naturoplevelsen fra land. Der er stadig et vigtigt stykke uberørt horisont tilbage, hvor øjet kan søge uendeligheden.

Himmelkuplen med frit udsyn til den vidtstrakte horisont gør Vejers til noget særligt. Mørket og stjernehimlen kan mange steder opleves helt uforstyrret.

DERFOR MENER VI

Gennem vedkommende, hyggelige og underholdende arrangementer skal grundejerforeningen og det lokale erhvervsliv fortsætte med at skabe kulturelle og sociale fællesskaber, der styrker tilknytningskraften og øger interessen for at værne om kerneværdierne i Vejers.

En genoplivning af Strandhotellets kulturhistoriske arv som samlingspunkt for lokale fællesskaber vil være et værdifuldt aktiv.

Naturen er en fuldstændig integreret del af badebyen, der ligger mellem havet, klitterne og skoven. Vejers ligger midt i naturen, uden hegn, volde eller anden begrænsning. Det er Vejers' naturlige DNA.

Kunstig belysning på stier, veje og ved sommerhuse bør begrænses, så nattehimlen kan nydes uden forurenende lys.

Krondyrenes tilstedeværelse skaber mange gode oplevelser. De skal have lov til at færdes frit og skal forblive vilde dyr.

Der findes oplagte muligheder for at gøre Vejers til en pionerdestination i forhold til bæredygtighed.

Havet, stranden og klitterne er hovedattraktionen i Vejers – hele året – og sådan skal det forblive.

MULIGHEDER

UDVIKLING, DER TAGER VARE PÅ VEJERS’ DNA

NATURBESKYTTELSE

- › Slå på, at her er mørkt - begrænse kunstig belysning.
- › Sikre de uspolerede naturoplevelser – dyreliv, plantager, hede og strand.
- › Bevare stranden med trafik mod syd og bilfri mod nord.

SOMMERHUSLIVET

- › Værne om familiesommerhusene, der måske/måske ikke lejes ud, men som periodevist benyttes af ejerne. Det skaber muligheder, fordi ejerne er med til at skabe et fællesskab og dermed en stærk tilknytning til Vejers. De udgør en del af sammenhængskraften og er villige til at bære et indbyrdes ansvar for en bæredygtig udvikling af Vejers.

KULTURARV OG HISTORIE

- › Formidle Vejers’ kulturarv med henblik på at styrke tilknytningskraften.

TURISME

- › Tiltrække de rigtige turister frem for mange nok.
- › Markedsføre Vejers som et åndehul, hvortil man kan trække sig tilbage fra dagligdagens og turistbyernes hektiske liv og larm.
- › Holde fast i Vejers’ særkende og bruge det som en væsentlig differentieringsfaktor.
- › Forventningsafstemme ved at lade alle, der vil investere i byen (erhverv, sommerhus-købere, hotelejere, campingpladsejere, udlejningbureauer) vide, at Vejers ikke skal udvikle sig til at være en travl turistby med shopping og menneskeskabte attraktioner.

BÆREDYGTIGHED

- › Gøre Vejers til en pionerdestination på bæredygtighed.
- › Med badebyens store sociale engagement og stærke sammenhængskraft er der grobund for at indføre særlige bæredygtige tiltag, der kun gælder for Vejers.
- › Oprette et bæredygtighedsudvalg under Vejers Venner.
- › Skabe nye spændende aktiviteter med et bæredygtigt afsæt.

KULTUREN OG FÆLLESSKABET

- › Fremme inddragelsen af turister i de lokalt forankrede events og arrangementer afholdt af Vejers Venner.
- › Skabe ideelle faciliteter til sociale fællesskaber og afholdelse af events.

STRANDHOTELLET

- › Skabe et smukt og ærligt strandhotel med et differentieret tilbud til de turister, der efterspørger autentiske oplevelser af høj kvalitet med fokus på ro, tid, fordybelse og nærvær.
- › Hente inspiration fra nogle af landets fremmeste bade- og strandhoteller, der er lykkedes med netop dette.
- › Have tårnhøje ambitioner, når der skal skabes et udviklingsprojekt på en af Danmarks mest unikke adresser - en sådan mulighed er en ‘once-in-a-lifetime opportunity’.
- › Skabe noget smukt, velintegreret, unikt og arkitektonisk overlegent.

RESTAURATIONS LIVET

- › Skabe unikke spiseoplevelser for det naturelskende publikum.
- › Få, men gode spisesteder.

SHOPPING

- › Etablere hyggelige specialbutikker. Der findes allerede et galleri og en garnbutik, der begge bidrager positivt til stemningen og samværet i Vejers.

ARKITEKTUR

- › Stille krav til bæredygtigt byggeri.
- › Håndhæve servitutter, anlægskrav samt farve- og materialevalg for al byggeri.
- › Give byen et løft - opdatering af nedslidte bygninger.
- › Hente mere natur ind i bybilledet.

TRUSLER

UDVIKLING, DER TRUER VEJERS’ DNA

- › Hvis naturkvaliteter tilsidesættes og naturen slides ned af for mange besøgende, vil Vejers miste sin primære tiltrækningskraft og vil for stedse miste sit DNA.
- › Udbredelsen af energibesparende LED-lyskilder har betydet, at mange opsætter ekstra og unødvendig belysning ved f.eks. sommerhusene. Det bør reguleres.
- › Kommunen skal sikre minimal lysforurening – også på veje og stier.
- › For mange menneskeskabte installationer som f.eks. skilte, infotavler og bænke forstyrrer naturoplevelsen.

- › Etablering af store udlejningssommerhuse vil over tid udvaske Vejers’ DNA, fordi de medfører: øget trafik og dermed øget trafikstøj og slitage på grusvejene; flere anlagte indkørsler med plads til flere biler. De tilhørende udendørs jacuzzis truer roen og giver grobund for klager og nabostrid.
- › Udlejningssommerhusejere, der sjældent sætter fod i Vejers, understøtter ikke sammenhængskraften og fællesskabet.

- › Hvis Vejers’ kulturarv tilsidesættes i den videre udvikling, vil stedet miste sit særkende og ende som de øvrige turistbyer på vestkysten.

- › Hvis Vejers skal bidrage til vækstmålene og strategien i Udviklingsplan for Vestkysten, er der en fare for, at det vil kompromittere Vejers’ DNA.
- › Vejers har ikke brug for: flere overnatninger; udvikling af flere sæsoner; øget omsætning, øget døgnforbrug og øget jobskabelse; flere shoppingmuligheder, restauranter, forlystelser og attraktioner; at være en del af en samlet destination.

- › Flere brugere vil medføre en øget miljøbelastning.
- › Flere brugere vil medføre en nedslidning af naturkvaliteter med risiko for at kompromittere habitater og biodiversitet.

- › Feriecentre med mange gæster og stor udskiftning vil i lighed med flere store udlejningssommerhuse reducere antallet af mennesker, der føler en særlig tilknytning til Vejers.
- › Med tiden vil engagementet og sammenhængskraften forsvinde og DNA’et blive udvasket.

- › Et stort og upersonligt feriecenter med lejligheder og udlejningshuse er uambitiøst på en så unik adresse og bygger ikke på stedets kulturhistoriske arv.
- › Et stort antal gæster/lejere vil medføre en urimelig miljøbelastning.
- › Et stort og højt feriecenterbyggeri med udlejningshuse vil dominere landskabet og ødelægge oplevelsen af en badeby i samhørighed med stranden/naturen.

- › Fastfoodboder og -restauranter finder man i snart sagt alle landets feriebyer. De dækker et vigtigt behov, men må ikke overtage bybilledet med farverige skilte og flag.

- › Et shoppingmiljø med flere butikker, skilte, reklamer og bannere ødelægger det autentiske Vejers.

- › Herude vest på ser man horisontale linjer overalt. Alt, hvad der rager op, vil være meget iøjnefaldende og forstyrrende.

TESTIMONIALS

“Det er imponerende at se, hvor mange arrangementer Vejers Venner har stablet på benene i løbet af de seneste 10 år. Senest var vi til opera i teltet, og hvor ofte er det lige, at man får den slags oplevelser i en badeby?”

Margit Ernlund // Sommerhusejer // Vejers

“Når folk træder ind på strandhotellet (red. i Vejers), træder de ind i en tidslomme, hvor historien står stille. Danskerne vil derud, hvor bølgerne bruser, hvor den digitale revolution har svært ved at nå os, og hvor hotellerne ser ud, som de gjorde for 60 år siden. Badehotellerne og strandhotellerne er blevet en del af vores fælles kulturarv omkring vores søgen efter vandet.”

Julie Lahme, etnolog og livstils ekspert fra en artikel i Kristeligt Dagblad (09-11-2017)

“Vi er kommet her siden børnene var helt små. Og nu, hvor de er blevet voksne, kommer de med deres børn. Kærligheden til Vejers går på tværs af generationer.”

Frank Jensen // Sommerhusejer // Vejers

“Hvis perspektivet alene er økonomi og vækst, svinder DNA'et ind og et sted ændrer over tid - og for altid - karakter.”

Peter Kvistgaard Ph.D, udtalt på årsmøde i Blåvandshuk Udviklingsråd (28-04-2022)

“Vi har utroligt mange gengangere og de fleste kommer pga. naturen - ikke bare stranden, men også de store plantager og krondyrene. Vejers byder på en ro, der ikke findes så mange andre steder på vestkysten.”

Gitte Bjerg // Sol og Strand // Kontoret i Vejers

“I Vejers føler jeg mig tættere på naturen end noget andet sted. Her er vi ude fra morgen til aften - også når vejret viser sig fra den barske side. For mig er Vejers indbegrebet af det oprindelige Vesterhavsmiljø.”

Kirsten Olesen // Campist // Vejle

VEJERS' DNA

DEL 1 // 2022

Udgivelsen er udarbejdet af DNA-udvalget under Grundejerforeningen Vejers Strand.

Kreditering, fotos:

Side 4, 8 og 9: Torben Ulrich Sørensen

Side 7: John Randeris

Side 10: Dieter Ogiolda

Side 14 (lyng): Christina Wille

Side 14 (rådyr): Christian Mösch

Øvrige fotos: Grundejerforeningen Vejers Strand

© 2022, Grundejerforeningen Vejers Strand

